

Осигуряването на устойчиво, достойно и достъпно жилищно настаняване е отново на фокус в Европейския парламент

По време на съвместната пленарна сесия на Европейския Парламент и ЕК, проведена на 9 октомври 2024 г., Маргаритис Схинас, заместник-председател на Европейската комисия, сподели важни послания за промяна на жилищната политика в цяла Европа:

Жилищните политики са ключови за социалното, икономическо и териториално сближаване, те са критично важни за постигане целите на Зелената сделка. Това са политики, които изискват време за да берем плодовете от тях, понякога в продължение на десетилетия, за това трябва да вземем мерки сега.

"Социалният фонд за климата ще подкрепя уязвимите домакинства в енергийно ефективното реновиране на жилищата, и затова Социалните планове за климата на страните членки трябва бързо и ефективно да бъдат изготвени и изпълнени," каза Схинас.

Той също така подчерта, че енергийно ефективното реновиране на жилищния фонд е от съществено значение, както за успеха на зеления преход, така и за установяването на причините за енергийната бедност.

За да се постигне истинска промяна, Схинас наблегна на "кохерентен, холистичен подход," който обединява регулиране, планиране, енергийна ефективност, правила за държавна помощ и, най-важното, инвестиции – както от съществуващи, така и от нови иновативни източници. Този дебат е важна стъпка към преосмислянето на жилищната и реновационна среда в Европа, поставяйки основите за по-устойчиви и справедливи условия на живот.

Социалният климатичен фонд

България ще бъде нетен получател на финансиране от [Социалния климатичен фонд](#), като за периода 2026-2032 г., ѝ е разпределен ресурс от 2,28 млрд. евро. Приходите в този фонд ще постъпват от втората Схема за търговия с емисии [ETS 2](#).

Въвеждането на ETS 2 ще доведе до повишаването на цените на горивата, използвани в жилищния сектор и транспорта. Ето защо, Социалните планове за климата следва да обхванат мерки и инвестиции, които да подпомогнат уязвимите домакинства, микропредприятията и потребителите на транспорта.

Законът за енергетиката задължава Министерския съвет да определи, или създаде орган за разработване на Националния социален план за климата и същевременно да създаде и поддържа функционираща информационна система за броя на домакинствата в енергийна бедност и уязвимите клиенти за електрозахранване. Към настоящият момент такова решение все още не е взето, а крайният срок за приемане на плана е 30.06.2025 г.

Държавите членки могат да използват SCF за подкрепа на структурни мерки и инвестиции в енергийна ефективност и обновяване на сгради, чисто отопление и охлаждане и интегриране на възобновяема енергия, както и в решения за мобилност с нулеви и ниски емисии. Освен това държавите-членки ще имат възможност да изразходват част от ресурсите за временно пряко подпомагане на доходите. Тази пряка подкрепа трябва да намалява с течение на времето, като не може да бъде повече от 37,5 % от очакваните общи разходи по плана.

Добра практика: Енергийно независими жилищни сгради, Италия

Проект Energieia е модел за постигане на енергийна независимост на жилищна сграда, подтикнат от благоприятните фискални условия в Италия. Пилотния проект е осъществен в град Пинероло и след неговия успех се репликира и на други места в регион Пиемонт, Италия. Моделът включва мерки за енергийна ефективност (изолация на фасади, подмяна на дограма, слънчеви панели на покрива, инсталиране на термopомпа и др.) и създаване на енергийна общност на жителите.

Участието на жителите в енергийната общност е постигнато по интересен начин - чрез включването им в своеобразно състезание за намаляване потреблението на енергия, чрез което жителите се насърчават да консумират по-малко от съседа си.

Общата цена на проекта е 1 500 000 €, като получените субсидии са 300 000 €. Проектът е частично финансиран от държавен фискален стимул като Superbonus 110% и 90%, две мерки, които са били в сила съответно от 2020 г. до 2022 г. и от 2023 г. нататък. Останалата част се финансира от жителите чрез ипотека, която се изплаща със спестяванията от разходите за електричество, тъй като след ремонтните дейности те са значително намалени.

В рамките на проекта са ремонтирани 27 жилища, построени в периода 1950 - 1970 г., обитавани от около 100 души. Ремонтните дейности се извършват в продължение на 4-5 месеца.

Извършени интервенции:

- Реновиране на сградата включващо:
 - изолация на фасадата, таваните и мазетата, запълване на кухни със стъклена вата (чрез метода на инсуфлацията);
 - подмяна на дограмата с най-съвременни модели стъклопакети, инсталиране на слънчеви бойлери за топла вода (финансирано чрез европроект [BuildHeat](#));
 - монтаж на соларни панели, термopомпа и система за съхранение на енергия във всеки жилищен блок.
- Инсталиране на зарядно за електрически автомобили за общо ползване.
- Предлагане на консултантски услуги на други заинтересовани сдружения на собственици, които искат да осъществяват подобни проекти в други области в Италия.

Сключва се договор за постигане на енергийни резултати между бенефициента (в този случай етажната собственост) и доставчика на услугата (в този случай ESCo компания), в който доставчикът се задължава да извърши серия от услуги и интегрирани интервенции, насочени към преустройство и подобряване на енергийната ефективност, проверявани и наблюдавани през целия срок на договора. Ако резултатите от санирането са по-добри от очакваното, доставчика получава излишък, но ако резултатите не отговарят на това, което е договорено е длъжен да възстанови разходите.

Резултати от обновяването:

- Повишаване на енергийни характеристики на сградата от D/F/G на A2/B;
- Увеличаване на стойността на имота;
- Подобряване на качеството на живот на обитателите, постигане на целогодишен топлинен комфорт и намаляване на шума;
- Засилено чувство за общност и социално включване ▼;
- Намаляване на емисиите на CO2 с 8,51 kgCO2/m2/година;
- Намалени сметки за енергия, спадащи от 1600 € на 370 € на година (по данни за 2022 г.).

Като последващи проекти има извършени над 30 реновации на сгради в Торино, Пинероло и други градове в Италия. Тези проекти позволяват на етажната собственост да стане автономна и да не се налага повече да използва ископаеми горива (метан, дизел или дърва) за отопление. Подобрената енергийна ефективност намалява потреблението на енергия драстично, като в същото време създава много по-голям комфорт и повишава значително стандарта на живот на обитателите.

Картографиране на политиката на Стратегията за адаптиране към климатичните промени на ЕС

ЕС възприема многостранен политически подход с 48 различни инструмента за изпълнение на целите на стратегията си за адаптиране. Те включват механизми за финансиране като програмата LIFE, информационни платформи като [Climate-ADAPT](#) и законодателни инструменти като Таксономията на ЕС за устойчиви дейности.

Политиката на сближаване също играе решаваща роля чрез няколко ключови инструмента:

- Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР);
- Кохезионния фонд (КФ);
- Фондът за справедлив преход (JTF); Европейският социален фонд плюс (ЕСФ+);
- Програми Interreg, насърчаващи трансграничното сътрудничество.

Подкрепата на политиката на сближаване за адаптация се увеличи от 8 милиарда евро през 2014-2020 г. на 17 милиарда евро за 2021-2027 г.

Това представлява само 3% от общия бюджет на политиката на сближаване, докато целите за разходи за климата за ЕФРР и КФ са съответно 30% и 37%. ЕФРР осигурява по-голямата част от финансирането (82%), следван от КФ (23%), с минимален принос от JTF (0,3%).

Прочетете повече тук:

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2024/752460/IPOI_ATA\(2024\)752460_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2024/752460/IPOI_ATA(2024)752460_EN.pdf)

Коалиция “За зелен рестарт” и Коалиция за климата - България, член, на която е и Хабитат България, изпратиха **отворено писмо до кандидатите за депутати, в което призоваха за създаване на специална длъжност за координиране на зеленото развитие на България - Вицепремиер по климатични действия и зелена трансформация .**

В отворено писмо до кандидатите за народни представители организациите посочват, че длъжността е спешно необходима поради все по-сериозното отражение на климатичните промени върху страната ни. България изостава в прилагането на климатични политики и политики за опазване на биоразнообразието, преодоляването на енергийната бедност, повишаването на енергийната ефективност, както и в зелената трансформация на страната.

Коалиция “За зелен рестарт” и “Коалиция за климата България” предлагат и конкретни функции на заместник министър-председателя с ресор зелено развитие, така че България да бъде подготвена за климатичните промени, за техните проявления и да бъде сред лидерите по зелено и иновативно развитие.

[Прочетете цялото писмо тук.](#)

Партньорството на Хабитат България с Европейската климатична фондация подкрепя застъпническите дейности, които организацията изпълнява в процеса на ускоряване на енергийното обновяване на жилищата и преодоляването на енергийната бедност на домакинствата, в рамките на новите климатични политики и механизми на ЕС за подкрепа.